

РЕШЕНИЕ

№ 470

гр. София, 05.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на двадесет и седми май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Членове: Ивайло Младенов
Светлин Михайлов

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Теодора Кръстева Въззивно търговско дело № 20221001000346 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба от Национална агенция по приходите срещу решение № 260 172/07.03.2022 г. по т. д. № 630/2021 г. по описа на СГС, ТО, 5 състав, с което е отхвърлен предявения от въззивника срещу „Стийм корн трейд“ ЕООД /н./, ЕИК 201570635 и синдика на дружеството, иск с правно основание чл. 694 ТЗ за признаване за установено по отношение на ответниците, че вземанията, включените в списъка на приетите вземания, обявен в ТР при АВ № 20201112173119 и представляващи сумата от 77 487 лв. – главници за неизплатени данъчни задължения и начислени върху тях лихви в общ размер на 41 980, 29 лв., сумата от 55 588, 12 лв. – главници за публични вземания за задължителни осигурителни вноски и 6 448, 77 лв. – начислени лихви върху тях, са с поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ.

Въззивникът твърди, че решението е неправилно и моли да бъде отменено.

Настоява да бъде споделена тезата, че разпоредбата на чл. 722, ал. 1, т. 1

ТЗ създава привилегия за всички кредитори, чиито вземания са обезпечени със запови, вписани по реда на ЗОЗ, за да могат да се удовлетворят предпочитателно при разпределение на суми, получени от реализация на имущество, върху което са наложени обезпечителните мерки. Тази привилегия била специална, само за производството по несъстоятелност и по отношение на държавата, осигурявала засилена защита на държавния интерес при удовлетворяването на публичните вземания.

Въззиваемата страна синдикът на „Стийм корн трейд“ ЕООД /н./ Е.Т., оспорва жалбата и моли решението да бъде потвърдено.

Поддържа развитите пред първоинстанционния съд съображения, че наложения по реда на ДОПК запов, за да бъде противопоставим на останалите вписвания в регистъра, подлежи на вписване на общо основание. В случая, процесните запови били вписани с дата следваща по време откриването на производство по несъстоятелност поради което и не се ползвали с привилегирования ред на предпочитателно удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ.

Въззивната жалба е подадена срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт, от легитимирано да обжалва лице и в установения от закона срок, поради което е допустима. Разгледана по същество е неоснователна.

Решението е валидно и допустимо. Първоинстанционният съд е изложил мотиви за установено от фактическа и правна страна, които САС напълно споделя и към които препраща, съгласно дадените му за това правомощия по чл. 262 ГПК. По правилността на решението, съдът е обвързан от наведените с жалбата възражения, а те са неоснователни.

Съгласно чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ подлежат на предпочтително удовлетворение вземанията, обезпечени със залог или ипотека, или запов или възбрана, вписани по реда на Закона за особените залози - от получената сума при реализацията на обезпечението. В доктрината съществува становище за корективно тълкуване на нормата на чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ, което радикално отрича привилегирования характер на вземанията, обезпечени със запов или възбрана, вписани по реда на ЗОЗ, по съображения, основани на чл. 12, ал. 2 от ЗОЗ, а именно, че последица от вписването на запова е противопоставимостта на правата на обезпечения кредитор по отношение на

кредитор, в чиято полза е учреден по-късно особен залог върху заповорираното имущество, а не привилегираното удовлетворяване на кредитора с вписан обезпечителен заповор от стойността на заповорираните вещи, доколкото в тази хипотеза, при принудително изпълнение заложенният кредитор има качеството на хирографарен, а не на обезпечен. Това тълкуване изхожда от целта на вписването на обезпечителните мерки по реда на ЗОЗ, което не е насочено към възникване на право на предпочтително удовлетворяване, а към разрешаване на конкуренцията между различните способи на принудително реализиране на заложенното право, тъй като насочването на принудително изпълнение по реда на ГПК или ДОПК осуетява пристъпването към изпълнение от страна на заложенния кредитор, ако то не е вписано от заложенния кредитор преди това- арг. от чл. 32а от ЗОЗ. Оттук и изводът, че след като от вписания по реда на ЗОЗ заповор не произтича привилегия за удовлетворяване вземането на кредитора, в чиято полза е вписан, от него не възниква такова право на кредитора и в производството по несъстоятелност. Този извод съответства и на уредбата на обезпечителния заповор в ГПК, от който произтича само качеството на обезпечения кредитор на присъединен вискател, когато изпълнението е насочено върху предмета на обезпечението, както и задължение на съдебния изпълнител да запази припадащата му се от изпълнението сума и да му я предаде, след като представи изпълнителен лист (чл. 459 от ГПК). Той кореспондира и на разпоредбите на чл. 217, ал. 1 и 3 и чл. 194, ал. 5 от ДОПК, които също не регламентират привилегия на вземанията, обезпечени със заповор, наложен от публичния изпълнител, както и от нормата на чл. 724 от ТЗ, която третира като привилегирано само заложенният и ипотекарният кредитор, но не и кредиторът, в чиято полза е наложен обезпечителен заповор /в горния смисъл определение № 519 от 15.11.2019 г. по т. д. № 515/2019 г., Т. К., I т. о. на ВКС/.

На следващо място, съдът намира, че искът е неоснователен и по следните съображения:

Съгласно чл. 638, ал. 4 от ТЗ, наложените в изпълнителното производство заповори и възбрани са непротивопоставими на кредиторите на несъстоятелността. В същата норма е установена изрична забрана за налагане на обезпечителни мерки по реда на Гражданския процесуален кодекс или Данъчно-осигурителния процесуален кодекс върху имуществото на длъжника след откриване на производство по несъстоятелност. Ето защо, с

оглед доводите на жалбоподателя и възраженията на синдика, съществен за изхода на спора на първо място е въпросът за датата на налагане на обезпечителните мерки, а именно дали тя предхожда откриването на производство по несъстоятелност по отношение на длъжника или фактическия състав на налагането им е завършен след постановяването на решението по чл. 630, ал. 1 от ТЗ, в която хипотеза те попадат в предметния обхват на забраната по чл. 638, ал. 4 in fine от ТЗ. Съгласно чл. 200 от ДОПК, налагането на заповор се извършва от публичния изпълнител с постановление за обезпечение. В чл. 202, ал. 1 от ДОПК е регламентиран механизмът, по който се извършва налагането на заповор върху вземания на длъжника към банките, каквито са и сумите по депозитни или разплащателни сметки на длъжника, а именно чрез връчване на заповорно съобщение на банките, като заповорът се смята наложен от часа в деня на връчване на заповорното съобщение на банката. В същия смисъл е и нормата на, ал. 3 на чл. 202, според която, заповорът се смята наложен спрямо третото задължено лице и банките от деня и часа на получаването на заповорното съобщение. Нормите се прилагат по отношение както на изпълнителния, така и на обезпечителния заповор. От цитираните норми следва, че в ДОПК еднозначно е определен релевантният момент на налагането на заповора, а това е денят на получаване на заповорното съобщение от банката или от третото задължено лице. От наложения по реда на чл. 202 от ДОПК обезпечителен заповор, обаче не произтича привилегия на кредитора за предпочитително удовлетворяване на вземанията, за чието обезпечаване е наложен заповорът, от сумите, акумулирани по заповорните банкови сметки. По изричната разпоредба на закона - чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ, привилегията на вземането възниква от вписването на обезпечителния заповор по реда на ЗОЗ. Ето защо релевантен за класа на вземането е не моментът на налагането на заповора по реда на ДОПК с издаването на постановление на публичния изпълнител по чл. 200 от ДОПК и връчването на заповорните съобщения на банките, при които са разкрити заповорните банкови сметки, а от датата на вписването му в Централния регистър на особените залози по реда на ЗОЗ - съгласно чл. 12, ал. 2 от ЗОЗ, от този момент той става противопоставим както на третите лица, от кръга на тези, посочени в цитираната норма - кредитори на същия длъжник в полза на които при условията и по реда на този закон се учредява залог върху вземане или върху продадено, отдадено на лизинг или заповорено имущество. Съгласно

цитираната дефинитивна норма, вписването на запора в Централния регистър на особените залози поражда действието си занапред - *ex nunc*, поради което от този момент възниква и привилегията на обезпеченото с него вземане. В този смисъл вписването на запора в Централния регистър на особените залози не е елемент от фактическия състав на налагането му, а е от значение единствено за неговата противопоставимост на трети лица при конкуренция с правата на други кредитори от кръга на тези по чл. 12, ал. 2 от ЗОЗ. Привилегията на вземането следва да е налице към датата на откриване на производството по несъстоятелност, тъй като е недопустимо след тази дата чрез действия на кредитора или на длъжника да се променя редът за удовлетворяване на вземанията в универсалното принудително изпълнение, каквото представлява производството по несъстоятелност. Нормата на чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ свързва привилегията на вземането не с налагането на запора, а с вписването му по реда на ЗОЗ, което следва да е било извършено преди откриването на производството по несъстоятелност, за да има действие по отношение на останалите кредитори на несъстоятелността. В случая дори да се приеме, че обезпечителният заповор върху сумите по банковите сметки на длъжника е наложен по реда на чл. 202, ал. 1 и 3 от ДОПК с връчване на заповорното съобщение, преди откриване на производството по несъстоятелност, привилегията на вземането по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ възниква едва след неговото вписване в Централния регистър на особените залози, при това, ако то е извършено преди постановяването на решението по чл. 630 от ТЗ, т.е. преди 28.08.2020 г. Запорите са вписани в Централния регистър на особените залози след тази дата - на 08.09.2020 г. и на 24.09.2020 г., поради което от тях в полза на кредитора - Национална агенция за приходите не възниква привилегия по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ за предпочтително удовлетворяване в производството по несъстоятелност.

В обобщение, въззивната жалба е неоснователна, а решението на първоинстанционния съд, следва да бъде потвърдено.

Водим от горното, съдът,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260 172/07.03.2022 г. по т. д. № 630/2021 г. по описа на СГС, ТО, 5 състав.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от връчването му на страните, пред Върховния касационен съд, при условията на чл. 280 и сл. ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____